

Dosarul nr. 2ra-696/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. M. Murguleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

ÎNCHEIERE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Paziniuc și Emiliei Moscaliuc împotriva lui Serghei Vacarciuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc și menținută hotărârea din 4 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 29 mai 2017, Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Vacarciuc cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În motivarea acțiunii au invocat că prin sentința din 26 ianuarie 2006 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, Serghei Vacarciuc a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la patru ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de un an, art. 266 Cod penal la un an închisoare, art. 325 alin. (1) Cod penal la doi ani închisoare, iar conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, lui Serghei Vacarciuc i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de cinci ani închisoare. În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea, stabilită lui Serghei Vacarciuc a fost suspendată pe un termen de un an și șase luni, cu încasarea de la Serghei Vacarciuc în beneficiul reprezentantului părții vătămate, Natalia Paziniuc a prejudiciului moral în sumă de 150 000 de lei, iar încasarea prejudiciului material a fost admis în principiu, urmând ca asupra despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Au comunicat că Serghei Vacarciuc, la 14 august 2004, conducând automobilul de model BMW 520, a tamponat pietonul Olga Paziniuc, iar ca urmare a accidentului rutier comis, pietonului i-au fost XXXXX.

Au menționat că prin decizia din 26 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, dispoziția hotărârii contestate în partea acțiunii civile, a fost menținută.

Astfel, au evidențiat că prejudiciul material cauzat este constituit din pensia Olgăi Paziniuc în sumă de 296 866 de lei, tratamentul fiicei Olgăi Paziniuc în sumă de 21 000 de lei, studiile fratelui Olgăi Paziniuc în sumă de 16 700 de lei, cheltuielile suportate la nașterea copilului Olgăi Paziniuc în sumă de 16 000 de lei, cheltuielile de transport pentru participare la ședințele de judecată în sumă de 2 297 de lei, plata de chirie a apartamentului în sumă de 16 100 de dolari SUA, monument funerar pentru Olga Paziniuc în sumă de 25 000 de lei.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 522, 1398, 1410, 1418, 1419 Cod civil, art. 3, 6, 13 CEDO.

Au solicitat admiterea acțiunii, încasarea în beneficiul lor a sumei de 377 863 de lei și 16 100 de dolari SUA cu titlu de prejudiciu material.

Prin hotărârea din 4 martie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasat din contul lui Serghei Vacarciuc în beneficiul Nataliei Paziniuc prejudiciul material format din cheltuieli funerare în sumă de 18 999 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au reținut că potrivit informației prezentate de SRL „Macalex Grup”, cheltuielile de înmormântare necesare, au constituit în total suma de 18 999 de lei, în rest, pretențiile Nataliei Paziniuc și Emiliei Moscaliuc cu referire la diferența pentru cheltuielile funerare ce constituie suma de 6 001 de lei, nu au fost confirmate prin careva probe anexate la dosar.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au apreciat declarative argumentele în privința prejudiciului material format din pensia Olgăi Paziniuc în sumă de 296 866 de lei, tratamentul nepoatei Emilia Moscaliuc în sumă de 21 000 de lei, studiile fratelui Olgăi Paziniuc, Serghei Paziniuc în sumă de 16 700 de lei, cheltuielile suportate la nașterea nepoatei Emilia Moscaliuc în sumă de 16 000 de lei, cheltuielile de transport pentru participare la ședințele de judecată în sumă de 2 297 de lei și plata de chirie a apartamentului în sumă de 16 100 de dolari SUA.

La 10 februarie 2020, Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc au declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel și respectiv, a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului au invocat că în legislație se atestă o deficiență de reglementare a modului de determinare a prejudiciului cauzat prin decesul persoanei care este aplicabilă și în prezenta cauză.

Referitor la modul de determinare a cuantumului prejudiciului material, deși art. 1419 alin. (3) Cod civil, face trimitere la o lege specială care ar trebui să reglementeze modul de determinare a despăgubirilor, cu regret, de la momentul intrării în vigoare a Codului civil și până în prezent, nu este o asemenea lege și nici Codul civil nu conține reglementările necesare.

La fel, nici practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu este bogată, cauzele civile rezumându-se doar la încasarea prejudiciului moral, cheltuielilor de înmormântare și a îndemnizațiilor unice în caz de deces în temeiul altor legi (Legea securității și sănătății în muncă, Legea asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale etc.).

Au considerat că la pronunțarea unei hotărâri în prezenta cauză urmează a fi ținut cont de caracterul periodic (lunar) al despăgubirii materiale în cazul pierderii întreținătorului, aplicarea, prin analogie, a normelor privind modalitatea de repararea a prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau a sănătății la determinarea cuantumului prejudiciului, în caz de pierdere a întreținătorului, luarea în considerație a salariului sau venitul ratat net pe care l-a avut defunctul în ultimele 12 luni înainte de deces sau, pe care l-ar fi putut realiza, ținând cont de profesia pe care o avea sau, în lipsa acesteia, ținând cont de salariul minim pe țară, inadmisibilitatea scăderii din cuantum lunar al despăgubirii a pensiei de urmaș, întrucât ultima se achită reieșind din calitatea de asigurat la defunctului, recalcularea anuală a despăgubirii pentru pierderea întreținătorului în conformitate cu coeficientul de inflație, consultarea practicii judiciare a Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauze similare, întrucât acestea constituie izvoare de drept obligatorii pentru Republica Moldova.

La 13 martie 2020, în adresa intimatului Serghei Vacarciuc și avocatului Constantin Bosîi a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 47 vol. II), fiind recepționată de către avocatul Constantin Bosîi la 23 martie 2020, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 48 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 16 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 93), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 10 februarie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurențelor cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Natalia Paziniuc și Emilia Moscaliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu